

УДК 351.711 : 332.83

М.Ю.КАРПУШЕНКО, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

ОСОБЛИВОСТІ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розглядаються особливості та проблеми, що виникають підчас вкладання іноземних інвестицій в українські підприємства, а також фактори, що впливають на прийняття рішень щодо інвестування у сучасних умовах.

Рассматриваются особенности и проблемы, которые возникают при вложении иностранных инвестиций в украинские предприятия, а также факторы, влияющие на принятие решений об инвестировании в современных условиях.

Features and problems, which arise up during inseting of foreign investments in the Ukrainian enterprises, and also factors which influence on a decision-making in relation to investing are analyzing in modern terms.

Ключові слова: іноземні інвестиції, зовнішні фактори, державне регулювання.

На сучасному етапі в умовах дефіциту фінансових ресурсів основною проблемою для підприємств є залучення інвестицій. В умовах кризи з'являється необхідність застосування найбільш приємніших та прозорих механізмів вкладень, оцінки об'єктів інвестування, що мінімізують ступінь ризику для іноземних інвесторів.

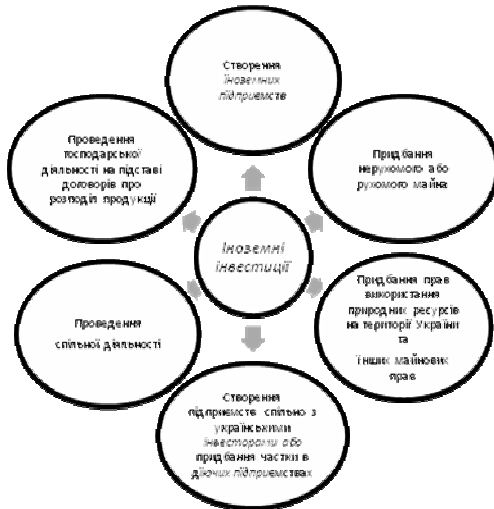
Останнім часом в Україні ситуація залишається нестабільною, що пов'язано з проблемами у банківському секторі економіки, політичною ситуацією в країні, а також світовою фінансовою кризою, яка спричинила відтік іноземних капіталів. За таких умов гостро постає питання впровадження прозорих механізмів оцінки об'єктів інвестування, які дозволять потенційним інвесторам реально оцінити доцільність вкладання ресурсів.

Проблеми залучення інвестицій знайшли відображення у дослідженнях таких вітчизняних вчених, як О.І.Амоша, Т.В.Момот [1, 2] та ін.

Іноземні інвестиції можуть здійснюватися в різноманітних формах (рисунок).

Іноземні інвестиції можуть вкладатися як у вигляді іноземної валюти, так і валюти України, а також у вигляді рухомого і нерухомого майна, цінних паперів, грошових вимог, інтелектуальних та інших прав. Від форми вкладень та виду інвестицій залежить безпосередньо безпека іноземних інвесторів.

На території України щодо іноземних інвестицій встановлюється національний режим інвестиційної діяльності, який означає, що в іноземних суб'єктах господарської діяльності обсяг прав і обов'язків не менше, ніж у суб'єктів господарської діяльності України.

Форми іноземних інвестицій

З метою залучення і сприяння іноземним інвестиціям на території України було затверджено певні законодавчі документи [3, 4], згідно з нормами яких повинен встановлюватися і діяти спеціальний правовий режим економічної діяльності, а саме вводиться пільгові митні, валютно-фінансові, податкові та інші умови економічної діяльності іноземних осіб. Але ж на сучасному етапі ці норми не діють, а іноземні інвестори не користуються якими-небудь пільгами щодо податкового режиму та інших умов провадження діяльності в Україні.

На державному рівні встановлені певні гарантії для іноземних інвесторів [5]:

- інвестиції в Україні не підлягають націоналізації, органи державної влади не мають права реквізувати іноземні інвестиції;
- іноземні інвестори мають право вимагати відшкодування збитку, заподіяного їм незаконними діями або бездіяльністю органів державної влади або органів місцевого самоврядування;
- безперешкодний негайний переказ за кордон доходів іноземних інвесторів, прибутків та інших грошових коштів;
- у разі припинення інвестиційної діяльності іноземний інвестор має право на повернення своїх інвестицій не пізніше 6 місяців після припинення даної діяльності, а також доходів по цих інвестиціях;
- у разі зміни законодавства про режим іноземного інвестування на вимогу іноземного інвестора застосовуються державні гарантії,

які визначаються законодавством, що діяло на момент вкладення інвестицій.

Таким чином, вказані гарантії надають деякий рівень безпеки іноземним інвесторам, які повинні бути впевненими у своєчасному поверненні інвестицій та прибутків. Але ж на сьогоднішній час існує багато проблем зовнішнього характеру, які перешкоджають інвестуванню, ставлять під сумнів доцільність інвестицій в Україну.

Систему зовнішніх факторів (Z_{Φ}) доцільно навести в наступному вигляді:

$Z_{\Phi} = \{G \{g_1; g_2\}; N \{h_1; h_2; h_3; h_4\}; N \{n_1\}; P \{p\}; M \{m\}; S \{s\}; D \{d\}\};$ (1)
 де G – державне регулювання; g_1 – рівень податків; g_2 – тривалість процедур ліцензування (узгоджень) на право проведення діяльності; N – стан економіки; h_1 – рівень інфляції; h_2 – рівень зайнятості населення; h_3 – рівень доходів населення; h_4 – рівень ВВП; N – науково-технічний прогрес; n_1 – рівень розвитку нових технологій; P – політичні фактори; p – рівень політичної стабільності в країні; M – міжнародні події; m – стан міжнародного фінансового ринку; S – соціокультурні фактори; s – рівень інтелектуального та культурного розвитку населення в країні; D – демографічні фактори; d – рівень збільшення (зменшення) кількості населення.

Особливе значення має такий фактор, як державне регулювання. Прозорий механізм оподаткування безумовно позитивно впливає на інвестиційний клімат регіону, країни в цілому і безпосередньо підприємств. З 2011 р. податкова система в країні змінена – було прийнято та введено в дію Податковий кодекс [6], який, як очікується, надалі позитивно вплине на інвестиційний клімат у країні. Серед найбільш вагомих позитивних змін слід виділити наступні: скасування низки місцевих податків, зближення податкового та бухгалтерського обліку, встановлення пільг для новостворених підприємств та підприємств малого бізнесу, що здійснюють певні види діяльності.

Крім податкової реформи було запроваджено реформування системи пенсійного та соціального страхування. Так, з 2011 р. вступив у дію Закон України "Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" [7], основною ідеєю якого є впровадження єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування, який замінює внески до пенсійного фонду, фонду соціального страхування з тимчасової непрацездатності, фонду страхування на випадок безробіття, фонду соціального страхування від нещасного випадку. Такі зміни, перш за все, спрощують порядок звітування, нарахування та сплати внесків платників податків, по-друге, створюють у інвесторів уяву спрощеності сплати внесків на пенсійне та соціальне

страхування, що безумовно позитивно впливає на інвестиційні рішення.

Але ж деякі фактори негативним чином впливають на діяльність багатьох підприємств. Серед них особливо слід виділити тривалість процедур узгодження з державними органами, високий рівень інфляції, невідповідність матеріальної бази та технологій виробництва багатьох підприємств рівню науково-технічного прогресу, нестабільну політичну ситуацію в країні та ін.

Таким чином, приймаючи рішення про інвестування в українські підприємства, іноземні інвестори повинні провести доскональне дослідження всіх факторів, які на сучасному етапі впливають на діяльність підприємств, і зробити цілком обґрунтований висновок про доцільність інвестування, форми та умови інвестування.

1. Кількісні параметри інвестиційної привабливості вугільних шахт / О.І. Амоша, В.І. Саллі, О.В. Трифонова, О.І. Симоненко. – Д.: Нац. гірн. ун-т, 2007. – 110 с.

2. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент / Момот Т. В., Безугла В. О., Тараруєв Ю. О., Кадничанський М. В., Чалий І. Г. Фінансовий менеджмент; За ред. Момот Т. В. – К.: Центр навч. літ-ри, 2011. – 712 с.

3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №959-ХІІ // <http://rad.gov.ua>.

4. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. №93/96- ВР // <http://rad.gov.ua>.

5. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 235 с.

6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // <http://rad.gov.ua>.

7. Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010р. №2464-VI // <http://rad.gov.ua>.

Отримано 05.09.2011

УДК 658.1 : 351

Е.Ю.ПОКРОВСКАЯ

Харьковская национальная академия городского хозяйства

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

Рассматривается концентрация финансовых ресурсов жилищно-коммунального хозяйства регионов Украины, пути создания регионального инвестиционного фонда функционирования и развития ЖКХ на базе комплексной информатизации отрасли. Анализируется возможность повышения эффективности реформирования ЖКХ и создания инвестиционно привлекательного климата.

Розглядається концентрація фінансових ресурсів житлово-комунального господарства регіонів України, шляхи створення регіонального інвестиційного фонду функціонування і розвитку ЖКГ на базі комплексної інформатизації галузі. Аналізується мож-